

T Ü R K İ Y E DİYANET VAKFI

ARALIK 1987

HABER BÜLTENİ

10

VAKIFLAR HAFTASI BÜTÜN YURTTA KUTLANIYOR

- Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından geleneksel hale getirilen "Vakıflar Haftası" kutlama programının 5 ncisi bu yıl Ankara'da ve bütün yurttta düzenlenen geniş kapsamlı programlarla kutlanıyor.
- Vakıflar Haftası kutlama programları çerçevesinde Türkiye Diyanet Vakfı 1000 aileye 50.000'er TL. yiyecek, 200 aileye 100.000'er TL. yakacak yardımı yapacak. Ankara'nın çeşitli okullarından seçilen 500 ortaöğrenim öğrencisini giydirecek.

Devamı 2. sayfada

"Hayır işleyiniz ki, felah bulasınız."
(Hacc: 77)

"İnsanların en hayırlısı insanlara faydası dokunandır."
(Hadis)

VAKIFLAR HAFTASI
MÜNASEBETİYLE YAPILAN
RÖPORTAJLAR

- Doç.Dr. BAHAEDDİN YEDİYILDIZ ile 4. sayfada
- NAZİF ÖZTÜRK ile 7. sayfada

VAKIF HAFTASI

Kemal GÜRAN
Genel Müdür

Yüce Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak, insanı ve bütün canlıları sevmek gibi yüce duygularda kaynağını bulan Vakıflar, insanın insana, insanın diğer canlılara verebileceği en değerli hizmetleri sunagelmışlerdir. Vakıflar, Allah'ın rızasını kazanmayı, toplumda yardımlaşma, dayanışma, karşılıklı sevgi ve saygı, birlik ve beraberlik tesis etmeyi gaye edinen dini, medeni ve insanî müesseselerdir. Vakıfların başlıca çalışma alanları, insanların mutlu olması, refah ve hayat seviyesinin yükselmesidir. Özellikle atalarımız tarafından kurulmuş

olan Vakıflar, bu dinî ve insanî amaçlarla tesis edilmişler ve geçmişte toplumumuza çok değerli hizmetler vermişlerdir.

Vakıflar sayesinde açlar doyurulmuş, çıplaklar giydirilmiş, çocuklar eğitilmiş, yetimler korunmuş, hastalar tedavi edilmiş, gelinlik kızların çeyizleri yapılmış, hayvanlar ve bütün canlılar himaye edilmiştir. Vakıflar, bugün de bu fonksiyonlarını icra etme çabası içindedirler.

Devamı 2. sayfada

VAKIF HAFTASI

Baştarafı 1. sayfa

Milletimizin ruhuna sinmiş bulunan, dinî, insanî ve çok medeni bir müessese olan Vakıfları günümüz toplumuna tanıtmak ve vakıf ruhunu diri tutmak için her yılın Aralık ayının ilk haftası "VAKIF HAFTASI" olarak kutlanmaktadır. Vakıflar Genel Müdürlüğümüzce düzenlenen zengin programlarla

Ankara'da ve diğer illerimizde Vakıf müessesesi, toplumumuza çeşitli yönleri ile anlatılmaktadır. Türkiye Diyanet Vakfı da bu haftaya duyarlı bir biçimde katılmaktadır.

1987 yılı Vakıf Haftası kutlama çalışmalarının hayırlara vesile olmasını dileriz.

VAKIFLAR HAFTASI KUTLANIYOR

Baştarafı 1. sayfa

Vakıf; insanın insana, hatta insanın bütün canlılara sunabileceği hizmetlerin tümünü en geniş ve en medeni şekilde uygulama alanına koyan yüce duygular manzumesidir. Hicretin 33'ncü ayında Peygamber efendimizin kurduğu ilk vakıftan bu yana vakıf kuran müslümanlar helal mal ve paralarını seve seve vakfederek Allah rızasını kazanmayı, toplumda yardım, fazilet ve sevgi hislerinin gelişmesini amaçlamışlardır.

Yoksulun ve çaresizin üzerine şefkat kanatlarını yayan vakıf müessesesi sayesinde, cahiller eğitilmiş, yoksullar korunmuş, yetimler himaye altına alınmış, açlar doyurulmuş, çıplaklar giydirilmiş, hastalar tedavi ettirilmiştir. Bütün bunlar, insana insanca sunulan ve Vakıf müessesesinde gelenek haline getirilen hizmetler olmuştur.

Peygamber efendimizin zamanından bu yana aynı paralelde hizmetler yürüten vakıflar zincirinin bir halkası da Türkiye Diyanet Vakfı olmuştur. Vakfımız yılın 12 ayı fakir hastalara, yolda kalmışlara, çaresiz ve düşkünlere, yetim ve öksüzlere, fakir ve muh-

taç öğrencilere ve daha nice zor durumda kalan insanlarımıza şemsiye vazifesi görmektedir.

Vakfımız, her yılın Aralık ayının ilk haftasında Vakıflar Genel Müdürlüğünce düzenlenen programlarla kutlanan "Vakıflar Haftası"na da merkezde ve illerde geniş kapsamlı faaliyetlerle katılmaktadır.

Bu maksatla Vakfımızca Ankara'nın fakir gecekodu semtleri tek tek do-

laşılarak ve araştırılarak tesbit edilen 200 aileye 100.000'er TL. yakacak yardımı, 1000 aileye 50.000'er TL. yiyecek yardımı yapılacaktır. Ayrıca Ankara Milli Eğitim Gençlik ve Spor Müdürlüğü vasıtasıyla seçilen orta dereceli okullarda okuyan fakir, yoksul, öksüz ve yetim 500 orta öğrenim öğrencisi tepeden tırnağa giydirilecek. 570 il ve ilçe şubelerimiz de kendi imkânlarıyla bu tür faaliyetlere etkin bir biçimde katılacaklardır.

**TÜRKİYE
DİYANET VAKFI**

HABER BÜLTENİ

Türkiye Diyanet Vakfı Adına Sahibi

Kemal Güran
Genel Müdür

Yazı İşleri Müdürü ve
Yayına Hazırlayan

Halil Kaya
Basın-Yayın ve
Halkla İlişkiler Müşaviri

Dr. Mediha Eldem Sok., 89
Tel: 125 08 31 — 117 37 06
Kocatepe/ANKARA

Dizgi:
Kandil Fotodizgi Sistemleri
125 07 18 - 117 39 86

Baskı

SEMİH OFSET
NİĞDE/ALAYUN - NİĞDE/ALAYUN

TÜRKİYE DİYANET VAKFI V. VAKIFLAR HAFTASI PROGRAMI

Tarih	Saat	Konu	Yer
11.12.1987 Cuma	11.00	Vakıfların ruhu için Kocatepe Camii'nde Mevlid-i Şerif ve Hatm-i Şerif duasının yapılması	Kocatepe Camii ANKARA
11.12.1987 Cuma	15.00	Fakir ve kimsesiz 200 aileye yakacak yardımı yapılması	Kocatepe Camii Konferans Salonu - ANKARA
12.12.1987 Cumartesi	10.30	Ankara'nın muhtelif okullarından seçilen 500 fakir öğrenciye giyecek yardımı yapılması	Kocatepe Camii Konferans Salonu - ANKARA

1986-1987 Öğretim yılında Türkiye genelinde Kur'an kurslarından mezun olan hafızlar arasında yapılan yarışmalarda birinci ve ikinciliği kazanan hafız öğrenciler 3 Kasım 1987 tarihinde mübarek mevlid kandili münasebetiyle Ankara Kocatepe Camii'nde yarıştılar. 12 bölgeden yarışmaya katılan hafızlar arasında İstanbul İsmail Ağa Kur'an Kursu'ndan mezun olan Faruk Taçyıldız birinci, aynı kurstan mezun Hasan Demirel ikinci, Balıkesir Merkez Yıldırım Camii Kur'an Kursu'ndan mezun olan Hasan Karkin ise üçüncü oldu.

TÜRKİYE BÖLGELER ARASI HAFIZLIK YARIŞMASI YAPILDI

Mübarek gecenin manevi feyzi içerisinde yapılan bu yarışma sonunda dereceye giren öğrenciler Vakfımız tarafından ödüllendirildiler.

Birinci gelen Faruk Taçyıldız'a 500.000.- TL.

İkinci gelen Hasan Demirel'e 300.000.- TL.

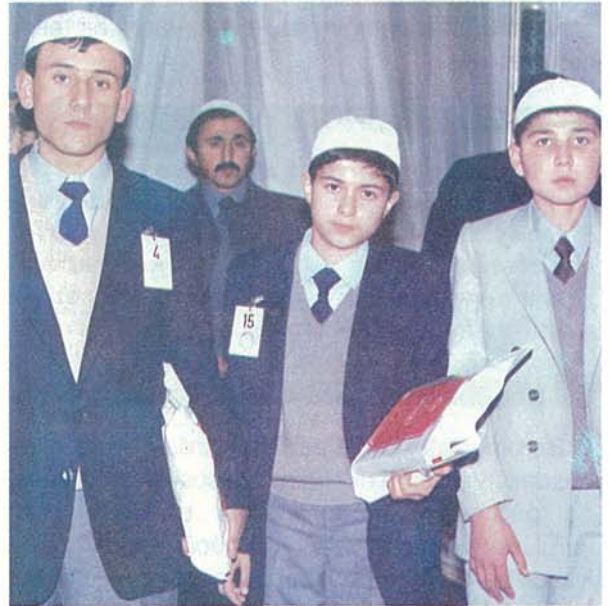
Üçüncü gelen Hasan Karkin'a 200.000.- TL.

diğer yarışmacılara ise 50.000'er TL. ile Vakfımız yayınlarından birer takım hediye edildi.

Kalabalık bir cemaat tarafından izlenen yarışmaya sevinçle karşılanırken bu tür yarışmaların sık sık tekrarlanması istendi.

Yarışma birincisi Faruk Taçyıldız'a ödülünü Genel Müdürümüz Kemal Güran verdi.

İLK ÜÇ DERECEYE GİRENLER : (Soldan sağa) Hasan KARKIN (üçüncü), Faruk TAÇYILDIZ (birinci), Hasan DEMİREL (ikinci)

RÖPORTAJ • RÖPORTAJ • RÖPORTAJ

VAKIFLARIN EKONOMİK VE SOSYAL AÇIDAN FONKSİYONLARI

H.Ö. — Vakıfların kuruluşundan bu yana devirlerinde ekonomik ve sosyal açıdan fonksiyonları neler olmuştur?

B.Y. - Vakıflar esas itibariyle insanların iyilik yapma ve yardımlaşma duygusundan kaynaklanan bir müessesedir. Tarihe baktığımız zaman, hemen hemen bütün toplumlar, kendi benliklerini aşan ve diğergamlık duygularına sahip olan insanların, hemcinslerinin muhtelif alanlardaki ihtiyaçlarını gidermek üzere, bugün bildiğimiz üzere vakıf veya benzeri müesseseler kurdukları görülmektedir. Daha başlangıçtan itibaren İslâm dünyasında ve daha ziyade İslamiyete girişlerinden sonra Türk dünyasında, vakıfların son derece yaygınlaştığı ve bu dünya içinde yer alan Türk devletlerinin ekonomik, sosyal ve kültürel sektörlerinde, Vakıf esprisine ve hukukuna dayalı kuruluşlarla; ülkenin imar edildiği, bilgi üretildiği ve sosyal bütünleşmenin sağlandığı gözden kaçmamaktadır. Bu duygunun, bugün Türk toplumunda hâlâ canlı olduğunu ve çeşitli şekillerde tezahürlerine rastlandığını söylemek, yanlış bir tesbit olmayacaktır.

Türk devletlerinin ekonomik, sosyal ve kültürel sektörlerinde, Vakıf esprisine ve hukukuna dayalı kuruluşlarla; ülkelerinin imar edildiği, bilgi üretildiği ve sosyal bütünleşmenin sağlandığı gözden kaçmamaktadır.

Bu umumi tesbit ve açıklamalardan sonra sorunuzdaki, Vakıfların ekonomik ve sosyal fonksiyonuna girmeden önce, sözünü ettiğimiz vakıf kuruluşlarına hayat veren itici gücün ne olduğunu kısaca belirtmekte yarar var zannediyorum. **Çünkü İslâm vakfının menşei hakkında çok mürekkep akıtıldığı halde, meselenin püf noktasının genellikle gözden kaçırıldığını sanıyorum.** İşte, işin püf noktasını, Türk-İslâm vakfının ruhunu, itici gücünü

Vakıflar Haftası münasebetiyle

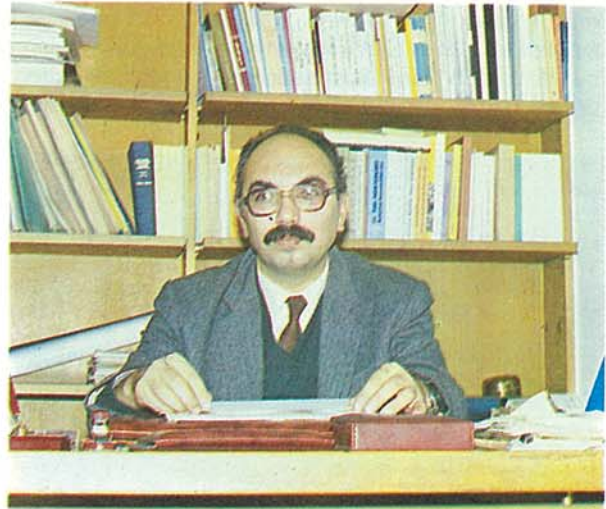
Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi

Doç.Dr. BAHAEDDİN YEDİYILDIZ

ile Hüseyin ÖZTÜRK görüştü.

yakalayabilmemiz için iki tesbitte bulunmamız gerekmektedir.

Toplumlar kendilerine özgü kültür sistemleri içinde yaşarlar. Esas itibariyle bilgiler, değerler ve ideolojiler gibi sembolik unsurlardan müteşekkil olan kültür sistemi, en geniş mânâsı içinde, sadece dıştan gözlenebilen davranışları değil, fakat düşünceleri, duyguları, ihtiyaçları, arzuları, v.s.'yi de ifade eden beşeri davranışları yani insan hareketini yönlendirir ve kontrol eder. **Değerler, bilgiler, fikirler ve semboller gibi kültür sistemine bağlı unsurların, sosyal sistemi harekete geçirerek müşahhas olgular haline dönüşmesi neticesinde müesseseler ortaya çıkar.**

Birinci tesbitimiz budur. Bu, teorik ve evrensel planda sosyo-psikolojik bir tesbittir. İkinci ise, Türk-İslâm tarihi bütünlüğü içinde vakıfla ilgili, daha doğrusu vakfın temel kavramlarıyla ilgili bir tesbit olacaktır.

Biliyorsunuz, vakıf müessesesinin temelinde iki ana kavram yatar. Bunlardan birincisi **akaret**, ikincisi ise **hayrat**'tir. **Akaret**, vakfın ekonomik yönünü, yani gelirlerini; **hayrat** ise sosyo-kültürel yönünü, diğer bir ifadeyle vakfın gayesini, hizmet alanlarını anlatır.

RÖPORTAJ • RÖPORTAJ • RÖPORTAJ

Bana öyle geliyor ki, **hayrat**, sadece vakfın değil, fakat daha geniş manâda Türk kültürünün temel kavramlarından biridir. Öyleyse, **hayrât** nedir?

Hayrat, iyilik, in'am, ihsan, menfaat, uğur, seadet manalarına gelen hayır kelimesinin çoğuludur, ve Türkçede çok geniş bir kullanım alanına sahiptir. Deyimlere ve atasözlerine girmiş, vakıf binalarının kitabelerine kazınmıştır. Sabah veya akşam vakti karşılaşılan insana **"hayırlı sabahlar"** veya **"hayırlı akşamlar"** dlenir. Yeni bir şeye sahip olan kişiye, onu iyi günlerde kullanması dileğini ifade etmek için **"hayrını görü"** denir. Görülen bir royü veya beklenmedik bir olay **"hayra yorulur."** Din ve insanlık açısından övünülecek bir davranışta bulunursanız, **"hayır işlemiş"** olursunuz. Diğer taraftan **"hayır dile komşuna, hayır gele başına"** prensibi, sosyal ilişkileri yönlendiren Türk hümanizma anlayışının atasözü haline gelmiş en önemli düsturlardan birisidir.

Çünkü İslâm vakfının menşei hakkında çok mürekkep akıtıldığı halde, meselenin püf noktasının genellikle gözden kaçırıldığını sanıyorum.

Deyim ve atasözlerinde, hayır kelimesiyle ifade edilen iyi duygu, düşünce ve davranışlar, tarihimizde müşahhas eserler haline de dönüşmüştür. İlk Osmanlı kroniklerinde, herkese bedava yemek dağıtılmak üzere inşa edilen imaretlere dârü'l-hayr yani **"hayır evi"** denilmektedir. Zamanla bu kavram;

- Namazgâh, mescid, cami gibi dini hizmetlerin,
- Yol, köprü, kervansaray gibi ulaşım hizmetlerinin,
- Darüşşifa, hastahane gibi sağlık hizmetlerinin,
- Mektep, medrese, zaviye, kütüphane gibi eğitim-öğretim hizmetlerinin,
- Şehirlerin aydınlanması, temizliği, su ihtiyaçlarının karşılanması gibi belediye hizmetlerinin

sağlanması için inşa olunan bina ve eserlere umumi bir ad haline gelmiş ve bunların hepsine birden hayrat denilmiştir. Osmanlı literatüründe sık sık rastladığımız **"müessesât-ı hayriye"** aynı şeyleri ifade etmektedir. Bu eserleri gerçekleştirenlere de-

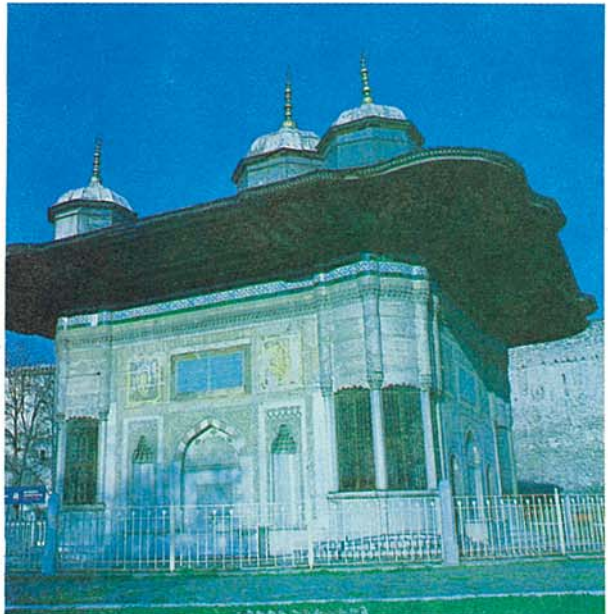
"ashâb-ı hayr" yani hayır sahipleri denilmektedir.

Bu iki tesbit arasındaki ilişkiyi kuracak olursak; Türk toplumunda hayır kavramıyla ifade edilen bir kıymet hükmünün, vakıf eserleri teşkil eden hayrat olarak müşahhaslaştığını söyleyebiliriz. Ve bu kıymet hükmünü de Kur'an'da bulmaktayız. Daha birçokları yanında şu âyet son derece dikkat çekicidir: **"Herkeslerin (ve her milletin) yöneldiği bir yönü ve yöntemi vardır. Siz hayrat yapmaya koşun, bu hususta birbirinizle yarış edin"** (II/148)

Şeyhülislâm Ebussud, tefsirinde, Kur'an'daki hayrat kavramını yorumlarken, hayrâtın, iki dünya seadetine ulaştıran her türlü faaliyet ve esas olduğunu söylemektedir.

Bütün bunlar göstermektedir ki, hayrât yapmakta yani insanlığa hizmet sunmakta yarışmak, Türk kültür sisteminde bir kıymet hükmü, bir kültürel değer olarak benimsenmiş ve Türk insanının ortaklaşa kabul ettikleri ve uydukları bir davranış modeli haline gelmiştir. Bu sayede Türk dünyası bir baştan öbür başa hayrâtla donatılmıştır. Bunlardan bir çoğu hâlâ kültürel kimliğimizin şahitleri olarak ayakta durmakta ve topluma hizmet sunmaktadırlar.

Yukarıda saydığımız hizmet sektörlerinin gerçekleştirilmesi için, Türk ekonomisindeki gelir kaynaklarının büyük bir bölümünün meselâ, **XVIII. asırda Osmanlılarda devlet bütçesinin yarısına eşit bir gelirin, akaret kavramı altında, bu hizmetlere tahsis edildiğini söylersek, herhalde vakfın, tarihimizde, ekonomik ve sosyal fonksiyonunu ana hatlarıyla belirtmiş oluruz.**

RÖPORTAJ • RÖPORTAJ • RÖPORTAJ

H.Ö. — Bugün gerek devlet hizmetlerini desteklemek ve gerekse özel konularda faaliyetler yapmak üzere hızla Vakıflar kurulmaktadır. Bu Vakıfların çoğalması toplumun hangi ihtiyacından kaynaklanmaktadır.

B.Y. — Bir önceki sorunuza cevaplandırırken, değerler, bilgiler, fikirler ve semboller gibi kültür sistemine bağlı unsurların, sosyal sistemi harekete geçirerek müşahhas olgular haline dönüşmesi neticesinde müesseselerin ortaya çıktığını söylemiştim. Şüphesiz kültür sistemine bağlı bu unsurların harekete geçmesi için, sosyal sistemde bir takım boşlukların ihtiyaçların mevcut olması gerekir. **Dün olduğu gibi bugün de, vakıf müessesesi, belirttiğimiz bu soyut mekanizma içinde, toplumun zihni ve maddi bir takım ihtiyaçlarına cevap vermek üzere kurulmaktadır.** Ancak şunu hemen belirtmeliyim ki, toplumlar statik değil dinamikler. Kültür sistemleriyle birlikte değer yargıları, bilgileri, fikirleri ve sembolleri değiştiği gibi sosyal sistemleriyle birlikte ihtiyaçları da değişmektedir. Toplumumuz gerçekten bir-iki asırdan beri hızlı bir değişim süreci

içindedir. Bu değişimde batı kültürlerinin etkisi son derece büyüktür. Bu etkilerin içinde, bir takım yabancı unsurlar tabii bir şekilde benimsenirken, bir takım unsurlar da sataşmaya girişmektedir. İşte bu karmaşa içinde, Türk toplumunda, değişik değer yargılarına, değişik bilgilere, değişik fikirlerle ve değişik sembollere sahip gruplar ve zümreler oluşmuş,

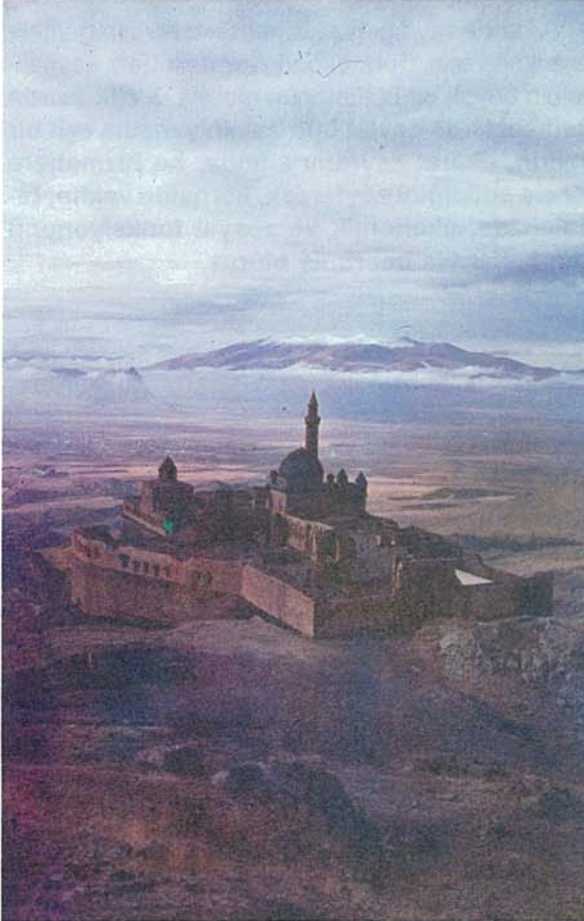
Vakıf müessesesinin temelinde iki ana kavram yatar. Bunlardan birincisi akaret, ikincisi ise hayrat'tır.

muhtelif arzular ve ihtiyaçlar ortaya çıkmıştır. **Dolayısıyla vakıfların muhtelif itici güçlerle, elli milyon aşkın bir toplumda ortaya çıkan çok çeşitli ihtiyaçlara cevap vermek için kurulduğunu söylemek mümkündür.** Asıl ihtiyaçları ve bunları gidermek için insanımızı vakıf kurmaya iten motifleri isabetli bir şekilde tesbit edebilmek için mutlaka yeni kurulan vakıfların senetlerini ciddi bir şekilde tahlile tabi tutmak gerekir. Ancak ondan sonra bu sorunun kesin cevabı verilebilir. Fakat henüz bu tür tahliller yapılmamıştır. Fakat, benim dıştan yapmış olduğum müşahadelere göre, bugünkü vakıflar daha çok eğitim ve kültür hedefine matufturlar. Bu da daha çok içinde yaşadığımız kültür bunalımından, kültürel sataşmadan, Türk-Batı kültürleri terkihi yolundaki oluşumların ortaya çıkarmış olduğu şartlardan kaynaklanmaktadır.

Bu şartlar içinde sağlıklı bir toplum ve kültür yapısına ulaşmak için, diğer meselelerin olduğu kadar, vakıf meselelerinin de hem tarihi, hem de sosyolojik açıdan ilmi tahlillere tabi tutulması gerekir.

Dün olduğu gibi bugün de, Vakıf müessesesi, belirttiğimiz bu soyut mekanizma içinde, toplumun zihni ve maddi bir takım ihtiyaçlarına cevap vermek üzere kurulmaktadır.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, eski vakıfları incelemek üzere bir araştırma birimi kurmuş bulunmaktadır. Kültür tarihimizi inceleyen ve elde edilen nüshaları neşreden yeni vakıflarımız vardır. Bu olumlu gelişmelerin etkileşimleri sonucunda nazariyette olduğu kadar tatbikatta da yeni terkiplerin doğmaması için hiç bir sebep yoktur.

RÖPORTAJ • RÖPORTAJ • RÖPORTAJ

İSLAMİYET ÖNCESİ VE SONRASI VAKIFLAR

H.K.- İslamiyetten önce kurulmuş Vakıflar var mıdır? Varsa bu vakıflar ile İslamiyetten sonra kurulmuş vakıfları mukayese eder misiniz?

N.Ö.- Vakfın menşei hakkında biliyorsunuz değişik görüşler var. Bu değişik görüşleri şu başlıklar altında özetlemek mümkün:

Bir kısmına göre: **“Vakıf Roma ve Bizans’da da vardı. Müslümanlar İslam devletini kurduktan sonra bu ülkeyle sınır halindeydiler. Onlardan gördüler ve vakfı onlardan aldılar.”**

Başka bir rivayete göre: **“Mezopotamya ve Arap toplumunda da mevcuttu. İslamiyet bu bölgede kuruldu, dolayısıyla cahiliyye döneminde var olan bu müesseseyi müslümanlar gördüler ve biraz geliştirerek bugünkü şeklini verdiler.”**

Bir başka görüş: **“Eski Türklerde Vakıf mevcuttu. Müslümanlar bunu Türklerden gördüler, dolayısıyla bunu oradan aldılar.”**

Fakat bizim yaptığımız araştırmalara göre bunların hiç birisi kesin delillere ve sağlam kaynaklara dayanmaz. Hayır duygusu, insanların birbirlerine yardım etme düşüncesi insanla beraber başlıyor. Her yardımı Vakıf olarak görmek mümkün müdür. Rastgele yardımdan veya sadakadan vakfı ayıran bazı özellikler var. Vakıfta; süreklilik kavramı var, hukuki statü var. Bunun ötesinde çalakalem yapılan hayri ve sosyal faaliyetlerde bu vasıf yoktur. Bunu bir misalle açıklamak gerekirse; sadaka da bir yardımdır, adama bir elbise alırsınız giyer, eskir ve biter, adamın yakacağı yok, kömür odun alırsınız o kış yakar odun kömür biter, adamın karnını doyurursunuz, karnı doyar ve biter, o iş te biter. Ama Vakıf öyle değil. Onun için eskiler **“Vakfı ebedi”** demişlerdir. Bu ebedilik Allah’a mahsus bir kavram. Ben bunu süreklilikle ifade etmek istiyorum. Demek ki, Vakıfta süreklilik var. Bir faaliyetin vakıf olabilmesi için süreklilik vasfına sahip olması gerekir. Bu birinci tesbit. İkincisi Vakıfta hukuki statü vardır. Halbuki sadaka ve diğer ferdi faaliyetlerde herhangi bir hukuki statü yoktur. Beytül-mal’den sonra mala tüzel kişilik kazandıran yegane

Vakıflar Haftası münasebetiyle

Vakıflar Genel Müdürlüğü

Hayır İşleri ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı

NAZİF ÖZTÜRK

ile Halil KAYA görüştü.

müessese Vakıflardır. Vakfedilen mal, vakfedenin mülkünden çıkmakta, fakat bir başka şahsın mülküne de girmemekte, dolayısıyla Vakıf mal kendi kendisini temsil etmektedir. Kanun nezdinde, mevzuat nezdinde kendi kendisini temsil etmektedir. Mala tüzel kişilik kazandırılma vasfı vardır. Üçüncü özellik; bir faaliyetin vakıf olabilmesi için şahıs kendi öz servetinden, mal varlığından bir bölümünü kendi rızasıyla bir amacı tahakkuk ettirmek üzere ayıracak ve

S adaka bir yardımdır. Fakat geçicidir. Vakıf ise ebedidir. Vakıfta süreklilik ve hukuki statü vardır. Halbuki diğerlerinde hukuki statü yoktur.

o amaca tahsis edecek. Kamu gücü dediğimiz, kanunun gücünü kullanarak yapılan faaliyetlere bu bakımdan Vakıf demek mümkün değildir. Daha önceki dönemlerde gerek Bizans, Roma, gerek eski Türklerde, gerekse Mezopotamya ve Arap toplumlarında çeşme yapılması, okul yapılması, yol ve köprü yapılması, hatta mezarlıklar inşaatı faaliyetlerini görüyoruz. Ama bu faaliyetler kamu gücünü kullanarak

RÖPORTAJ • RÖPORTAJ • RÖPORTAJ

yapılan faaliyetler olduğundan Vakıf demek mümkün değildir. Günümüzden bir misalle bunu açıklamak gerekirse; bugün devlet, yani hükümetimiz kamu gücünü kullanarak yol da yapıyor, köprü de yapıyor, şehirlere sular getiriyor, belediyeler kendi imkanlarını kullanarak mezarlıklar yapıyor. Bunlar Vakfiyelerde asırlar boyunca gerçekleştirilen hizmetler, ama vakfiyelerde bu hizmetler gerçekleştiriliyor diye kamu gücünü kullanarak, yani devletin gücünü kullanarak bu sosyal ve hayri faaliyetlere Vakıf demek mümkün mü? Mümkün değil. Hatta buna şunu de eklemek mümkün; bugün vakıf yoluyla tesis edilmiş 5 bin cami var, ama Türkiye'deki toplam cami sayısı 55-60 bin civarında. Bunların tamamına bu hükümler karşısında Vakıf demek mümkün değildir. Ama İslam hukukuna göre meseleyi ele aldığımızı göre bu camilerin Vakıf keyfiyeti değişiyor. Yani İslam hukukuna göre: **“Bir cami yapılmış ise ve içerisinde bir vakit cemaatle namaz kılınmış ise -bütün imamlarca it-**

İslâm hukukunda ittifakla kabul edilen husus; ne şekilde yapılırsa yapıl-sın içinde bir vakit namaz kılınan cami vakıftır.

tifakla kabul edilen bir husustur ki- bu vakıf olmuştur.” Artık bu vakfın bozulması ve geriye dönülmesi mümkün değildir.

Demekki daha önce bir takım kaynaklardaki **“Bizans, Roma, Mezopotamya, Arap toplumu ve eski Türklerde vakıf vardı.”** iddiası kesin bir delile dayanmamakta, sadece kamu gücünün kullanılmasıyla bir takım faaliyetlerin taş tabletlerde okunmasından dolayı bu yorum yapılmaktadır. Bir bakıma da meseleyi İslami kaynaktan başka noktalara kanalize etmek için zorlanarak icad edilmiş bir nazariyedir şahsi kanaatime göre.

Şimdi bir dördüncü ve esas kaynak ki: **“Vakıf İslami bir müessesedir ve İslamiyetle başlamıştır”** görüşü. Bugünkü anlamda hukuki yapıda ve bizim geçmiş hukukumuzda ve bugünkü hukukumuzda tarif edilen espriler içerisinde tamamen anlamını bulan Vakıf türünü biz İslamiyetin hemen zuhurundan sonra görüyoruz. Nitekim cumhuriyetin ilk kurulduğu yıllarda A.B.D'den bir ekonomi heyeti Türkiye'ye geliyor ve Türkiye'nin iktisadi yönünü araştırıyor, ona göre bir rapor hazırlıyor ki, ülke ekonomisine bir yön verebilsinler. Fakat ekonomi noktasında nereye el atsalar karşılarında bir Vakıf çıkıyor. O günkü heyetin başkanı uzun bir araştırmadan sonra zamanın Va-

kıflar idaresine bir takım soruları kapsayan bir mektup yazıyor ve **“Biz Türkiye'nin iktisadi yapısını incelemek üzere A.B.D'den gelmiş iktisat ve ekonomi grubuyuz. Araştırmalarımızda nereye el atsak karşımıza Vakıf çıkıyor. Bu vakıf nedir? Ne iş yapar? Ne zaman kurulmuştur? Bugüne**

İslâmiyette ilk vakıf hicretin 33'ncü ayında Peygamberimiz tarafından kurulmuştur.

kadar nasıl bir hizmet grafiği sergilemiştir. Nasıl bir tarihi geçmişe sahiptir? Lütfen bu konularda bize bilgi aktarın.” diyor. Vakıflar idaresi toparlanıyor ve bu sorulara bir cevap veriyor ve daha sonra bu cevapların -ikinci kaynaklardan öğrendiğimize göre- bir kitapçık halinde Vakıflar idaresi tarafından basıldığı da anlaşılıyor. Fakat bugün bu kitapçık Vakıflar Genel Müdürlüğü'nde maalesef mevcut değil. Oğünkü Vakıflar idaresi uzman grubu olayı uzun uzun düşünüyor, tartışıyor ve Vakfın hicretin 33 ncü ayında Medine-i Münevvere'de bizzat Peygamberimiz (s.a.v.) tarafından kurulmuş olan Vakıfla başladığını belirtiyor.

Peygamber efendimiz (s.a.v.)'den sonra Hz. Ömer'in, diğer sahabilerin Vakıf yapmakta yarış ettiklerini görüyoruz. Bugün elimizde bulunan ilk belge Hz. Ali'nin Vakfiyesidir. Bu vakfiyeden bazı bölümleri Taç adlı kitabta bulabiliyoruz. O belgeyi iyice tetkik ettiğimiz zaman açık ve seçik olarak görüyoruz ki, mal varlığı sayılıyor, nasıl idare edileceği olayı gösteriliyor, nereye sarfedileceği olayı gösteriliyor, hatta Vakıfta çalışan insanların bu mallardan belli bir miktarda nasıl yararlanacağı, daha sonra da çocuklarının nasıl mütevellî olacağı konusu anlatılıyor. Kaynak olarak ifade edilen bütün belgeleri yan yana koyduğumuz takdirde İslam hukukunun şekillendirdiği ve ona hukuki bir statü kazandırdığı sisteme bu belge-

Bugün elimizde bulunan ilk belge Hz. Ali'nin Vakfiyesidir.

ler tıpa tıp uyuyor. Bugünkü Vakfiye sistemine ilk uyan belge de bu oluyor.

Şimdi bu kadar açık belgeler dururken Vakfın menşei başka taraflarda arama olayı bence üzerinde fazla durulması gereken bir konu değil.

RÖPORTAJ • RÖPORTAJ • RÖPORTAJ

H.K.- 900 sayılı kanuna göre kurulan Vakıflar-da büyük bir artış var. Bu artışı genel manada nasıl değerlendiriyorsunuz? İleride bir Vakıf çık-mazı sözkonusu olabilecek mi?

N.Ö.- Genel uygulamaya baktığımız zaman ister istemez bir süre sonra bu işin bir çıkmaza, çıkmaz sokağa gireceği anlaşıyor. Bunun şimdiden tedbirinin alınması lazım. Alınacak ilk tedbir bu Vakıfların kanuni dayanağı olan 903 sayılı kanun üzerinde gerekli değişikliklerin yapılmasıdır. Bu düzenleme yapılırken gerek bizim 1000 yıllık Vakıf uygulamalarını gerekse kanunun kabulünden bugüne kadar geçen süredeki uygulamalardaki karışıklıkları, zorlukları dikkate almak suretiyle batıdaki bu konudaki gelişmeleri de gündeme alarak ortalama ve bizim insanımızın karakterine, ahlâk anlayışına, insanlık anlayışına uygun bir tarz getirilir ise, bu takdirde -öyle zannediyorum- bu gidişat iyi bir yöne kanalize edilmiş olacaktır.

Kurulan Vakıftan insanlar yararlanmıyorsa buna vakıf demek doğru değildir.

H.K.- Günümüzdeki Vakıfların büyük bir bölümü vakfiyelerindeki gelir getirecek yatırım faaliyetleri doğrultusunda özellikle tamamı ticari maksatlı işletmeler kurdukları gözükmektedir ve büyük bir artış kaydetmektedir. Bu konuda ne-ler diyeceksiniz? Yani sizin söylediğiniz mana-da vakıflarda böyle bir durum var mıdır?

N.Ö.- Vakıfta önce bir fikri tasarım vardır. Vakıf ku-racak kişi gerçekleştirmeyi, tahakkuk ettirmeyi tasar-ladığı olayı kafasında enine boyuna kesip biçmekte ve düşünmektedir. Yani düşünce babında bir plan-lama yapmaktadır. Daha sonra gerçekleştirmek istediği planın alt yapı dediğimiz fiziki yapılaşmasını, yani binasını inşaa etmektedir. Daha sonra bu hiz-metin sürekli bir vaziyette nesilden nesile devam edebilmesi için ihtiyaç duyulan gelir kaynaklarının temini konusuna yönelmekte ve gelir getirici bir takım yatırımlara teşebbüs etmektedir.

Bunların yanı sıra Vakıf müessesesinde asıl önemli olan şudur. İnsan unsuru, herşey dönüp dolaşıp in-san unsuruna geliyor. İyi insanların, erdemli insan-ların bir araya gelerek kurduğu vakıf iyi hizmetler gö-rüyor. İyi kafalardan iyi düşünceler çıkar, iyi düşün-celerden iyi vakıf senetleri ve güzel hizmetler doğar.

Ama adamın kafası düzgün değilse memleketin le-hine değil de kendi çıkarlarına meseleyi sürekli ka-nalize etmek istiyorsa bu kafaların düşündüğü vakıf sistemi de mutlaka memleketin ve insanların aleyhi-ne kendilerinin lehine bir durum doğurabilmektedir. Hatta zararlı bir insan, bir ömür boyu zararlı olabilir. Eğer zararlı bir kafadan bir Vakıf meydana gelmiş ise bu insanlık var

olduğu sürece insanlara zararlı olmaya devam eder, yani iyiliğin sürekliliği gibi kötülüğü de sürekli kılan bir olay var ortada. Kanaatim odur ki, acele etme-den konunun üzerinde enine boyuna düşünülmesi ve bugünkü darboğaza doğru gidişin mutlaka dur-durulması ve durdurulmayı gerektirecek tedbirlerin bu kanunda ve uygulama şeklini gösteren tüzükler-de yapılacak değişiklikte düzeltilmesi gereklidir ka-naatindeyim.

H.K.- Bugün batıda da Vakıflar var. Bu vakıf-larla İslami vakıflar arasındaki farklar nelerdir?

N.Ö.- Bizim Vakıf sistemimizle batıdaki Vakıf sis-temi arasında oldukça değişik bir uygulama var. Ya-ni toplumun varlıklıya karşı doğabilecek tepkisini ön-leyici ama onun gelirlerini ve ekonomik faaliyetlerini tepkisiz bir şekilde artırıcı bir müessese olarak bakı-yor batılı. Batıda dünyevi bir takım maddi ve aynı za-manda ona nüfuz sağlayıcı espriler dikkate alınıyor. Yani şu insan iyiliksever bir insandır, çevreyi yeşillen-dirmiştir, hastayı tedavi ettirmiştir, hastaneyi kurmuş-tur, dargelirli çocukların okuması için üniversitede burslar tahsis etmiştir v.s., gibi faaliyetler toplumda kendine saygın bir yer edinme olayı var. Aynı zaman-da hoşgörü şirketi şeklinde olaya baktığımız zaman yani faydacılık açısından baktığımız zaman da bir ge-lir temin edici unsur olarak görülüyor, hatta bunlar büyüyor, holdingler şeklinde oluyor, kökleşiyor bir ta-kım tekeller de oluşturabiliyor. Bu tekeller kanalıyla ticaretle tekeller kurulduğu gibi o ülkenin yönetim-inde de etkili olabilecek boyutlara ulaşabiliyor. Buna Amerikanvari Vakıflaşma deniyor. Onlar neredeyse başkanı seçen ve indiren kurumlar şeklinde teşkilat-lanıyorlar, büyümeye devam ediyorlar ve diğer dün-ya ülkelerine bu kanallardan yardım yapmak sure-tiyle kendi düşünce ve dünya görüşlerini yardım et-tikleri ülkelere ve müesseselere doğrudan empoze ediyorlar. Tabii kendi çıkarlarını kendi menfaatlerini, memleketlerinin menfaatlarını gözetmek için yapı-yorlar.

Kısacası batının vakıf anlayışında kazanmak, top-lumda saygın bir yer edinmek, bir nüfuz sağlamak vardır. Fakat bizim tarihteki uygulamamızda ise; dün-

YAYINLARIMIZI TANITIYORUZ

Hüseyin ÖZTÜRK
B.Y. ve H.İlişkiler MuşaviriğiBASILI
YAYINLARIMIZ

Adı : Din ve Tıp Açısından
Domuz Eti
Yazarı : Prof. Dr. Asaf Ataseven
Baskı Adedi : 2. Baskı 20.000
Sayfa Adedi : 112

Yazarımız Prof. Dr. Ataseven bu kitabında domuz hayvanını; tarihi, dini ve tıbbi açıdan ele alarak dini açıdan yasaklılığını şöyle izah ediyor: "İslam kaynaklarına göre domuz etinin yasaklılığı ilk insanla başlıyor. **İbn'ü Ebi Hatem'in** rivayetine göre **Ebu Tufayl** şu hadisi şerifi naklediyor: "**Adem Peygambere dört şey haram kılınmıştır. Ölü, kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına boğazlanan hayvan**".

Kur'an-ı Kerim'den ayetler göstererek, domuz etinin yasaklılığını ayrıntılarıyla veren yazarımız diğer kutsal kitaplarda da domuz etinin yasaklığına değiniyor. **Tevrat'da** ve **İncil'de** yer alan bölümler kısaca şöyle: "**.... ve domuz, çünkü çatal ve yarık tırnaklıdır, geviş getirmez, o size murdardır, onların etinden, yemiyeceksiniz, leşlerine dokunmayacaksınız.**", "**.... murdar ruhlar da çıkıp domuzlara girdiler....**"

Bu işaretlerden sonra bugün yahudiler hâlâ domuz yememektedirler. Hristiyanların bir kısmı yemekte ısrar ederlerken İncil'in bugüne kadar 5-6 defa tahrif edilmesinden dolayı bir kısım Hristiyanlar yiyebilmektedirler.

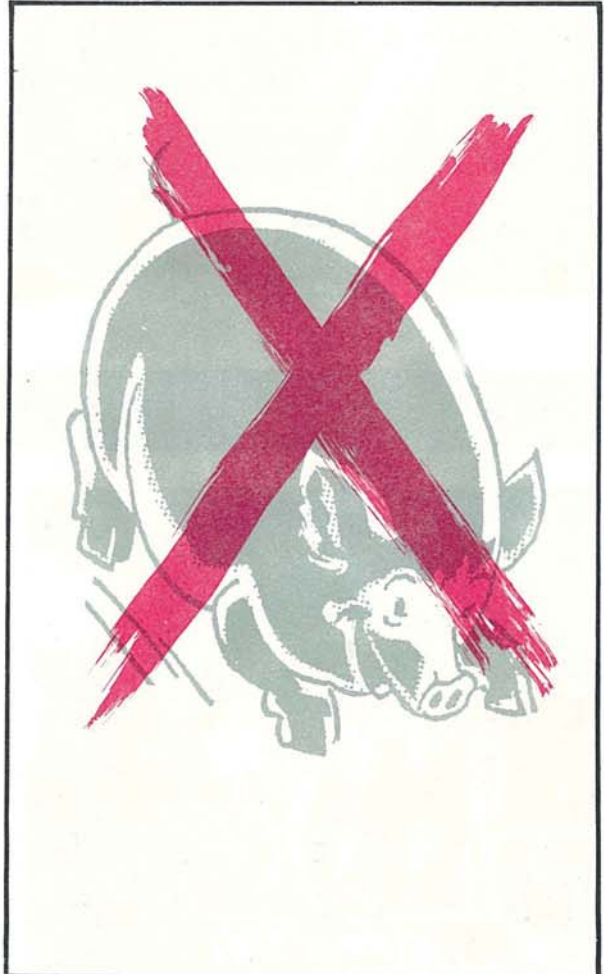
Meseleyi tıp açısından da ele aldığımız zaman korkunç manzaralar çıkıyor karşımıza. Kitapta ünlü Alman Hekimi **Reckeweg'in** de görüşlerine yer verilmiş. **Reckeweg** domuz etini insan sağlığı açısından inceledikten sonra şu tavsiyede bulunuyor: "**Halbuki bir ülkede devlet, sağlık işlerine sarfedeceği parayı gözönüne alarak domuz eti yasağı uygulayıp halkına koruyucu hekimlik hizmeti yapsa, daha akıllıca hareket etmiş olur. Müslümanların kitabı Kur'an bu yasağı koymuş ve asırlarca müslüman ülkelerde müessir de olmuştur.**"

Yine **Dr. Reckeweg** domuz etinden insanlara ulaşabilecek hastalıkları maddeler halinde sıraladıktan sonra şöyle diyor: "**Ben domuz etinin zararları hakkında yeni teoriler meydana getirmiş değilim. Hz. Muhammed (a.s.) ve Musa Peygam-**

ber (a.s.)'in getirdiği bir esasa temas ettim."

Gerçekten bugüne kadar yapılan istatistiklerin sonuçlarına baktığımız zaman domuz etinden geçen "**trişin**" hastalığı Amerika, Almanya, İtalya, Portekiz ve Polonya gibi Avrupa ülkelerinde sıkça görülmektedir. **1977 yılında Amerika'da 284 trişinoz vakası** görülmüş; bu hastaların %73'ünde bulaşma kaynağı domuz eti, geri kalan vakalarda ise beyaz ayı ve domuz eti ile temas etmiş sığır eti olduğu tesbit edilmiştir. Türkiye'de ise trişin hastalığı yerli hırstıyanların dışında kimsede görülmemektedir.

Domuz etinin zararları ve yasaklığı apaçık ortada iken dini kurallara bulutlardan bakan, ilmi gerçeklere sırt çeviren ve "**Domuz eti yenmez olur mu? Protein bakımından hem ucuz hem zengin, niçin bu hayvandan yararlanılmasın?**" diyerek meseleyi önyargılı, basit ve yüzeysel ele alanlara **Prof. Dr. Asaf Ataseven** bu kitapta çok güzel, ilmî ve dinî yönlerden cevaplar vermektedir.

TEMEL ATMA MERASİMLERİ

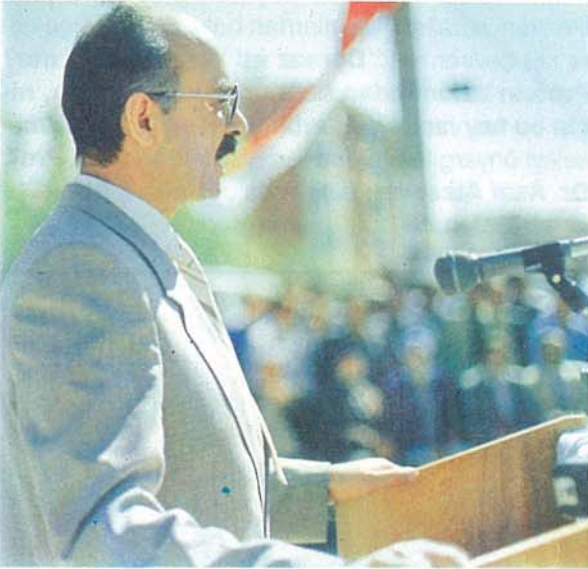
SİNCAN MÜFTÜLÜK SİTESİ

Yapımı Sincan şubemizce gerçekleştirilecek olan Sincan Müftülük Sitesi'nin temeli düzenlenen bir törenle atıldı.

Törene Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Hamdi Mert, İlçe Kaymakamı İsmail Üstüner, Genel Müdür Yardımcımız Ahmet Yayla, Ankara Müftüsü Hasan Şakir Sancaktar, İlçe Belediye Başkan Vekili Hikmet

Avcı, İlçe Müftüsü Niyazi Morgül, civar ilçe müftüleri ile kalabalık bir davetli topluluğu katıldı.

Arsası Sincan Belediyesi'nden sembolik bir bedelle satın alınan site 5 katlı olarak inşa edilecek. Mescit, kütüphane, konferans salonu, kurs odaları, misafirhane, lojman ve dükkanların yer alacağı sitenin, 1989 yılında hizmete gireceği öğrenildi.

ÇERKEŞ MÜFTÜLÜK SİTESİ

Vakfımız Çerkeş şubesinde yaptırılacak olan Müftülük sitesinin temeli geçtiğimiz günlerde düzenlenen bir törenle atıldı. Törene Çankırı Vali Yardımcısı Seyfettin Ercan, İlçe Kaymakamı Mehmet Ufuk Erden civar ilçe müftüleri ile kalabalık bir halk topluluğu katıldı.

İnşa edilecek site hakkında bilgi veren İlçe Müftüsü ve Vakfımız Şube Başkanı Alaaddin Gürpınar Site'nin 3 katlı olacağını bünyesinde Kız Kur'an Kursu, Müftülük hizmet birimleri, kütüphane, konferans salonu arşiv ve lojmanın yer alacağını belirtti.

TEMEL ATMA MERASİMLERİ

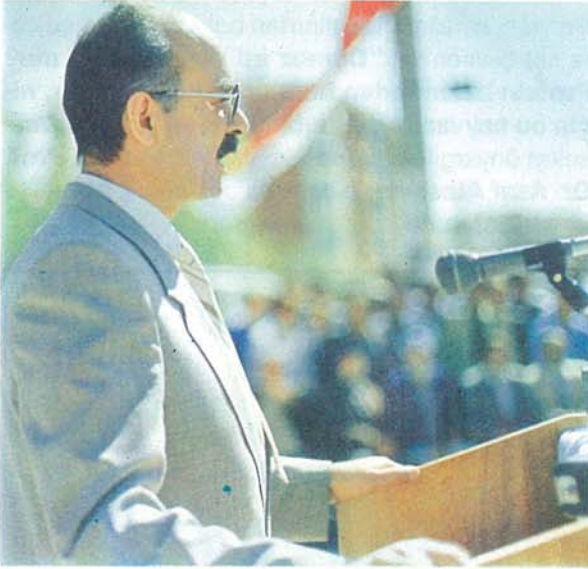
SİNCAN MÜFTÜLÜK SİTESİ

Yapımı Sincan şubemizce gerçekleştirilecek olan Sincan Müftülük Sitesi'nin temeli düzenlenen bir törenle atıldı.

Törene Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Hamdi Mert, İlçe Kaymakamı İsmail Üstüner, Genel Müdür Yardımcımız Ahmet Yayla, Ankara Müftüsü Hasan Şakir Sancaktar, İlçe Belediye Başkan Vekili Hikmet

Avcı, İlçe Müftüsü Niyazi Morgül, civar ilçe müftüleri ile kalabalık bir davetli topluluğu katıldı.

Arsası Sincan Belediyesi'nden sembolik bir bedelle satın alınan site 5 katlı olarak inşa edilecek. Mescit, kütüphane, konferans salonu, kurs odaları, misafirhane, lojman ve dükkanların yer alacağı sitenin, 1989 yılında hizmete gireceği öğrenildi.

ÇERKEŞ MÜFTÜLÜK SİTESİ

Vakfımız Çerkeş şubesinde yaptırılacak olan Müftülük sitesinin temeli geçtiğimiz günlerde düzenlenen bir törenle atıldı. Törene Çankırı Vali Yardımcısı Seyfettin Ercan, İlçe Kaymakamı Mehmet Ufuk Erden civar ilçe müftüleri ile kalabalık bir halk topluluğu katıldı.

İnşa edilecek site hakkında bilgi veren İlçe Müftüsü ve Vakfımız Şube Başkanı Alaaddin Gürpınar Site'nin 3 katlı olacağını bünyesinde Kız Kur'an Kursu, Müftülük hizmet birimleri, kütüphane, konferans salonu arşiv ve lojmanın yer alacağını belirtti.

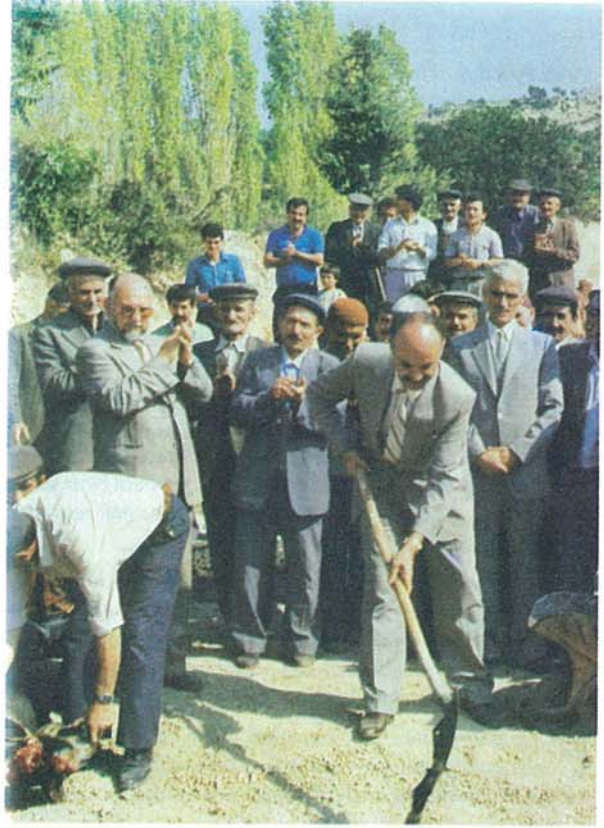
HARMANKAYA KUR'AN KURSU

Osmanlı Devletinin kuruluşunda büyük önemi olan ve ecdadımıza yıllarca mekan olan, bağrında Mihalgazi gibi şehitleri barındıran Söğüt ilçesi Harmankaya köyüne Kur'an kursu yapılıyor.

Vakfımız Söğüt Şubesi öncülüğünde, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Harmankaya'lıların işbirliği ile gerçekleştirilecek olan Kur'an kursunun yapımı için düzenlenen temel atma merasimine Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Hamdi Mert, Genel Müdür Yardımcımız Ahmet Yayla ve Söğüt Müftüsü katıldılar.

Törende bir konuşma yapan Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Hamdi Mert: "Bizim tarihimizin temelini atıldığı topraklarda Allah'a çok şükür bir hizmet başlatıyoruz. Bir yerde cehalet varsa orada her türlü kötülük vardır. Burada Allah'ın kelamı okunacak, burada Allah sevgisi, vatan sevgisi, bayrak sevgisi, millet sevgisi, insan sevgisi öğretilcek. Cehaletimizi bu suretle gidereceğiz. Cehaletin ikiz kardeşi tembelliktir. Cehaletin ve tembelliğin giderilmesi okumayla, öğrenmeyle giderilecektir" dedi.

Vakfımızın 90 kişilik tip projesine göre inşaa edilecek Kur'an kursu, 3 katlı olarak planlandı. Bir yıl içerisinde bitirilmesi beklenen Kur'an kursunun temelini atılması çevrede sevinçle karşılandı.

19 MAYIS/PAZARYERİ CAMİİ

Mülkiyeti Vakfımıza ait Samsun ili 19 Mayıs ilçesi Pazaryeri Camii'nin temeli atıldı.

Hayırsever vatandaşımız Hüseyin Uzun tarafından Vakfımızı bağışlanan 1200 metrekarelik arsa üzerine yapılacak olan Cami, 292 metrekare alanı kapsamaktadır. Caminin yanında ayrıca kütüphane ve misafirhane yer alacaktır.

Yaklaşık 170 milyon TL.'ye mal olması beklenen caminin 1 yıl içerisinde bitirilmesi bekleniyor. Daha önce Bafra ilçesine bağlı olan 8 bin nüfuslu Ballica kasabası 19 Mayıs adını alarak ilçe olmuştu.

FUARDAN NOTLAR

Baştarafı 16. sayfada

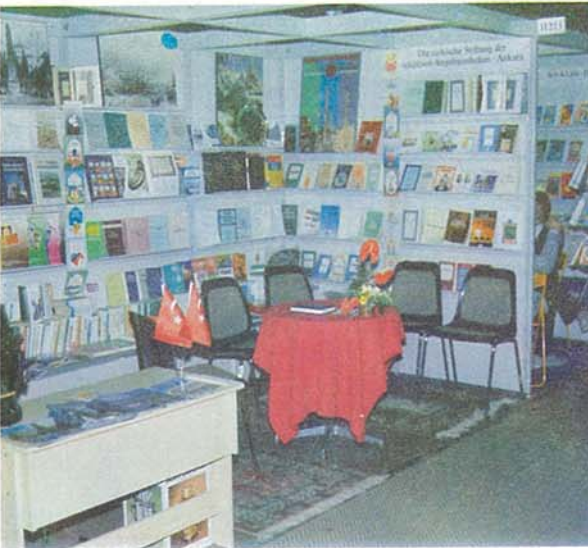
görebiliyorduk. Halbuki burada 7.400 ayrı firma yüzbinlerce kitabı sergiliyorlardı. Messe İdaresi fuara katılan firmalara her türlü hizmeti vermekteydi. İsteyen bütün firmalara özel hatlı otomatik telefon dahi bağlanmaktaydı. Küçük meşrubat büfelerinden büyük restoranlara, çocuklar için özel oyun salonlarından, hobi merkezlerine hiç bir şey ihmal edilmemişti.

6 Ekim akşamı bütün hazırlıklar sona ermişti. 1-2 gün içerisinde birbirinden güzel binlerce minyatür yayınevi inşa edilmişti sanki. Her standın ayrı bir güzelliği, dekorasyonda kullanılan her malzemenin ayrı bir özelliği vardı. Bilhassa **Japonya, Fransa, Çin, İtalya, Sovyetler Birliği, Danimarka** gibi bazı devletler Fuarda kendi ülkelerine ait firmaların genel koordinesini yaparak müstakil yerlerle temsil ediliyorlardı ve bu yerlerine herbirisi birer sanat harikası olarak adlandırılacak pahalı ve estetik reyonlar yaptırılmışlardı.

Fuarın açıldığı gün Halle'leri insan seli doldurmuştu. Rahatça dolaşmak imkânsız hale gelmişti. Fuara giriş ücretinin 14 DM. gibi (Almanya'da küçümsenemeyecek bir meblağ) olması da düşünülürse kitaba, okumaya kültüre olan ilginin derecesini ölçmek hiç de zor olmaması gerekir.

Firmaların fuara çok önceden ciddi bir hazırlık yaparak geldiği hemen hemen her firmanın özellikle 1988 yılı yayın kataloglarını dağıtmalarından anlaşılıyordu.

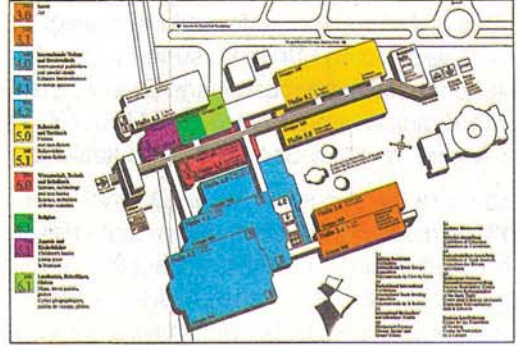
Adeta büyük şehirlerin telefon rehberi büyüklüğündeki kalın kataloglar hazırlayan firmaların bu katalogları, fuar süresince bol miktarda ziyaretçilere ücretsiz olarak dağıtılmaktaydı.

Gelişen teknolojilerinin her kademesinden yararlanarak, büyük ve titiz emekler harcanarak okuyucuya sunulan kitaplar, baskı, resim, kağıt, kapak ve cilt açısından son derece kaliteli ve mükemmel hale getirilmiştir.

Fuarı, gencinden ihtiyarına, öğrencisinden öğretmene, araştırmacısından yazanına, her türden insan büyük bir merak ve heyecanla geziyorlardı.

DİTİB'in yeri özellikle Hristiyanlıkla ilgili dini yayın yapan firmaların çoğunlukta olduğu 6'ncı hallede yer almıştı. Bu firmaların ekserisi misyonerlik faaliyeti yürüten firmalardı. Bu yayınevleri bir çok yabancı dilden hazırlanmış eserleri ziyaretçilere ücretsiz dağıtıyorlardı.

Böyle bir fuar'a ilk defa katılan DİTİB'in standı büyük ilgi görüyordu. Özellikle Almanya, Hollanda ve Belçika'da yaşayan işçi çocuklarımız, öğrenciler ve öğretmenler ve hatta işçilerimiz akın akın ziyaret ediyorlardı. Almanya'da Türkçe olarak yayın yapan ve Avrupa'nın birçok yerinde dinlenen **Köln Radyosu** ile Almanya'da yayınlanan **Hürriyet, Tercüman, Türkiye** gibi basın organlarında Diyanet Vakfı adına DİTİB'in fuara katıldığına duyurulması üzerine standımızın ziyaretçi sayısı oldukça çoğaldı.

Bu işçi, öğretmen ve öğrenci vatandaşlarımızın yanı sıra bazı Türkologlar, Almanya, Hollanda, Belçika gibi işçilerimizin yoğun olduğu bölgelerdeki eyaletlerin Milli Eğitim temsilcileri, çocuklara yönelik yayınlarla kaynak; tarihi, edebî ve dinî eserler siparişleri verdiler. DİTİB'in standında başta **Diyanet İşleri Başkanlığı** yayınları olmak üzere, **Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Türkiye Diyanet Vakfı** ve diğer özel yayınevlerinin eserleri sergilendi.

Gurbet ellerinde bulunan işçilerimize ve onların asimilasyon hareketine maruz kalan çocuklarının kendi öz kültürümüze göre eğitilmesine yardımcı olmak, bu çocuklarımızı bizden koparmamak için onlara yönelik yayınlara ağırlık verilmesi, onlara kitap okuma alışkanlığı kazandırılmasını cazipleştirici yayınlar yapılmasının zarureti bu büyük kitap fuarındaki yayınların incelenmesiyle kendisini daha iyi hissettiriyordu.

Deneme mahiyetinde geçen ve gurbetçilerimizle araştırmacılara ilk defa geniş muhtevalı dinî ve millî eserler sunulan bu fuara DİTİB'in iştiraki çok yararlı olmuştur. Yabancı araştırmacılar DİTİB'in standını ilgi çekici ve cazip bulduklarını söyleyerek önemli ölçüde siparişler verdiler.

1,5 milyon insanımızın barındığı bir ülkede onlara, bilhassa burada doğup büyüyen çocuklarına yönelik bir çalışmalar başlangıcı sayılan bu faaliyetin devamlı olması dileğimizdir.

Bundan sonraki fuarlardan önce daha çok yayınevi ile temasa geçilip sergilenen kitapların adedi çoğaltılmalıdır.

Fuarda en önemli şahit olduğum konulardan biri de Avrupa'da doğup büyüyen çocukların Türkçeyi iyi konuşup anlayamamaları. Bunun için Batı dillerinden yazılmış dinî-millî muhtevalı kitaplar hazırlanmalı,

Bir diğer önemli konu da; İslamiyet'i kısa ve öz olarak anlatan çeşitli dillerden ufak kitapçıklar bastırılmalı ve bunlar hediye olarak dağıtılmalı.

Frankfurt 39'ncu kitap fuarında edindiğim en önemli intiba; **çağımızın en son teknik imkânlarından yararlanarak yayın faaliyetlerinin cazip hale getirilmesi, özellikle çocuk yayınlarına önem verilmesi gerektiği, bütün dünya yayıncılarının üzerinde durduğu konular oldu.**

Teknolojisiyle, organizasyonu, yenilikleriyle bir kitap fuarı geride kalırken, iyi taraflarının Türkiye'de benzeri organizasyonlarla gerçekleşmesi dileğimizle...

ALMAN MÜSLÜMANLARLA BİRLİKTE

(Soldan sağa) Halil KAYA, Beşir AHMET (Hans BÖCKLER)- Dr. Abdülaziz Al-MANSOUR, M. Zeki OKUR (DİTİB Görevlisi)- Muhammed MUSTAFA (Hubert SEELING)

BASINDA FRANKFURT KİTAP FUARI

Türk firmalarının kitapları da ilgi gördü

Hürriyet

DİNİ YAYINLAR 20. Uluslararası Frankfurt Kitap Fuarı 12. firmaların katıldığı fuar, Türkiye Diyanet Vakfı'nın Almanya Diyanet İşleri Türk İslam Birliği ile ortaklığıyla...

Diyanet Vakfı Başkanı Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü Halil Kaya fuarı Türkiye Gazetesi'ne anlattı

Araştırmacılara kaynak eserler sunduk.

Bu sene fuarın deneme mahiyetinde geçtiğini belirten Halil Kaya, gurbetçiyi ilk defa böyle geniş muhtevalı dinî ve millî eserler sunulduğunu ve neticeden memnun olduklarını söyledi.

Türkiye

Frankfurt Kitap Fuarı'na Türkiye dahil 86 ülkeden 7005 yayınevi katıldı

Doğan PURSUN

FRANKFURT (Tercüman)- Frankfurt Kitap Fuarı'nda Türkiye dahil 86 ülkeden 7005 yayınevi, kitaplarını sergiliyor. Türkiye'den ilk olarak Diyanet Vakfı da özel bir stand kiralayarak, Türkçe, Almanca ve İngilizce Kuran, dinî, kültürel ve millî eserleri tanıtıyor.

Fuarda ötekilere ayrılan kısımda Gelişim, Foto yayınevleri, Kezban, Nurchan Kesim ve ONK ajansları imzalı olarak katılıyor. Diyanet Vakfı da dinî eserlerin katıldığı 6 nolu fuar binasında ayrı bir stand ile kitapları, ziyaretçilere sunuyor. Türkiye'den özellikle Türkiye'den ansiklopedi, fuzûrî eserler yer alırken, Almanya'daki Diyanet İşleri Türk İslam Birliği DİTİB'in aracılığıyla Diyanet Vakfı standında başta Kuran-ı Kerim olmak üzere çeşitli dinî, kültürel ve sosyal eserler bulunuyor.

Eski Köln Baskonsololuğu din görevlisi Mehmet Zeki Okur ve Diyanet Vakfı'ndan Halil Kaya, ilk olarak fuara katıldıklarını belirt-

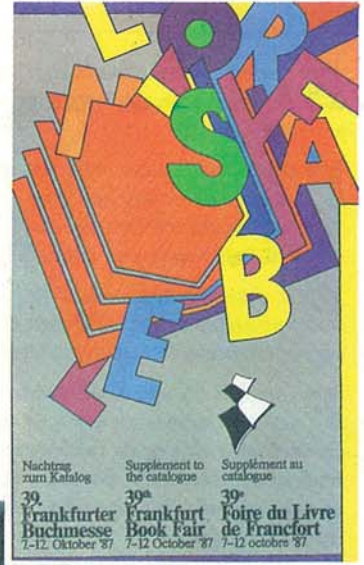
Frankfurt Kitap Fuarı'na Diyanet Vakfı da ilk olarak katılıyor. Standta görevli Zeki Okur, Halil Kaya görülüyor.

Dünyanın yayın konusundaki en büyük organizasyonu olma özelliğini taşıyan "Uluslararası 39. Frankfurt Kitap Fuarı" Vakfımızı temsilen Köln Diyanet İşleri Türk İslâm Birliği (DİTİB) ilk defa iştirak etti. 86 ülkeden 7400 yayıncının iştirak ettiği bu büyük kitap fuarında DİTİB'e ayrılan standda Diyanet İşleri Başkanlığı, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Vakfımız yayınları ile dinî-millî muhtevalı çok sayıda eser sergilendi.

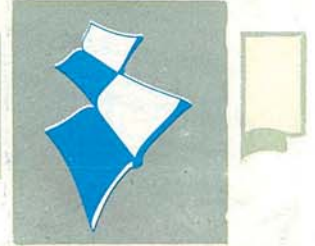
DİTİB'e ayrılan standın teknik düzenlemelerini yapmak ve fuarda incelemeler yapmak üzere Vakfımız Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müşaviri Halil Kaya fuar süresince Almanya'da görevlendirildi.

Fuardaki DİTİB'in standı büyük ilgi gördü. Özellikle B.Almanya, Hollanda ve Belçika'da yaşayan işçilerimiz, işçi çocukları, öğrenciler, öğretmenler, yabancı araştırmacılar, bazı Türkologlar ve Avrupa ülkelerinde incelemelerde bulunan **Diyanet İşleri Başkanı Doç. Dr. M.Said Yazıcıoğlu**, Başkan Yardımcısı **Lütfi Şentürk**, B.Almanya Din Hizmetleri Müşaviri ve DİTİB Başkanı **Niyazi Baloğlu** fuarı ziyaret ettiler.

YAYINLARIMIZ ULUSLARARASI 39. FRANKFURT KİTAP FUARINDA SERGİLENDİ

FUARDAN NOTLAR

Dünyanın yayın konusundaki en büyük organizasyonu olma özelliğini taşıyan **Frankfurt Uluslararası Kitap Fuarı**'nda Türkiye'yi ilk defa ciddi olarak temsil etme görevini **Türkiye Diyanet Vakfı** adına Diyanet İşleri Türk İslâm Birliği (DİTİB) üstlenmişti.

DİTİB'in fuardaki standının teknik düzenlemesini yapmak, 5 yıldır Türkiye Diyanet Vakfı'nca gerçekleştirilmekte olan **"Dini Yayınlar Fuarları"**na yenilikler getirmek ve incelemelerde bulunmak üzere Batı Almanya'nın Frankfurt şehrine görevlendirildi.

7 Ekim 1987 tarihinde açılacak ve 12 Ekim'e kadar açık kalacak olan **"Frankfurt Kitap Fuarı"**nın yapılabacağı ünlü **"MESSE"**nin önündeyim.

Yılın birçok gününde Uluslararası organizasyonlara sahne olan bu büyük sergi merkezi **"Halle"** diye adlandırılan ve birbirlerine içlerinde yürüyen yollar bulunan tünellerle bağlı 10 ayrı binadan meydana gelmekte. Özellikle sonradan ilave edilen binalarda teknolojinin en son yenilikleri ve kolaylıkları tatbik edilmiş. Binaya girdiğimizde hum-

malı bir faaliyetle karşılaştık. **86 ülkeden 7400 yayınevi**, 1 gün sonra açılacak **"39. Uluslararası Kitap Fuarı"** ile ilgili son hazırlıklarını yapıyorlardı.

Türkiye Diyanet Vakfı adına bu büyük fuara iştirak eden Köln Diyanet İşleri Türk İslâm Birliği'ne (DİTİB) ayrılan yeri bulmak hiç zor olmadı. Binaların muhtelif yerlerine yerleştirilen kompüterlere DİTİB'in adını yazdığımızda ekrana hemen 6. Hallenin 3'ncü katında H-213 nolu standda yer aldığımızı okuduk.

Önce dekorasyon malzemelerini ve kitap teşhir sistemlerini daha yakından görebilmek, özellikle kons-trüksiyonları son halini almadan önceki hazırlık safhasında inceleyebilmek için 3,4,5 ve 6'ncı hallerde yer alan bazı devlet ve firma standlarını gezdim. Bunlardan enterasan olan dekorasyon modellerini tek tek resimledim.

Bu kadar Yayıncıyı birarada görebilmek bizim için çok enterasan olmuştur. Çünkü biz Türkiye'deki en büyük kitap fuarlarında en çok 6-7 bin çeşit yayını birarada

Devamı 14. sayfada